

**Position Paper VNO-NCW en MKB-Nederland WIA-problematiek
ten behoeve van rondetafelgesprek 9 april 2025**

In het kort:

- Bij UWV zijn in de periode 2020-2024 veel fouten gemaakt bij het vaststellen van uitkeringen. Dit zorgt voor veel onzekerheid bij duizenden mensen die in deze periode aan de WIA-poort zijn gekomen.
- Wij begrijpen dan ook de wens om deze mensen zo snel mogelijk duidelijkheid te willen bieden.
- VNO-NCW en MKB-Nederland vragen daarbij aandacht voor de positie van werkgevers en ketenpartners (zoals verzekeraars en pensioenfondsen) in het stelsel; zij hebben nog geen informatie over hun positie in het herstelaanpak en de gevolgen van die aanpak, terwijl het de ambitie van UWV is om hiermee snel te starten.
- Ook vinden de ondernemersorganisaties het cruciaal dat de andere (wettelijke) taken van UWV gedurende de herstelperiode doorgang kunnen vinden.
- Verder benadrukken we het belang van goed onderzoek naar de onderliggende oorzaken van de gemaakte fouten, om problemen in de toekomst te voorkomen.

We lichten een en ander hieronder nader toe.

Werkgevers en ketenpartners in onzekerheid

Uiteraard betekent de hersteloperatie van UWV veel voor de cliënten die het betreft. Sommigen hebben een te hoge uitkering gekregen, anderen een te lage. Aanpassing van de uitkering kan een enorme impact hebben. Duidelijkheid voor hen is daarom van groot belang.

Ook voor werkgevers heeft die operatie mogelijk grote (financiële) gevolgen. Er wordt nagedacht over correcties voor cliënten met terugwerkende kracht en naar de toekomst toe. Daarbij vragen we rekening te houden met de impact op ondernemers. In veel gevallen werkt de hoogte van de uitkering door in de premie die werkgevers betalen, of de uitkering die de werkgever als eigenrisicodragers betaalt. Als uitkeringen alleen naar boven worden bijgesteld, houdt dat in dat werkgevers uitsluitend te maken krijgen met hogere premies en uitkeringen, terwijl de dalingen niet worden verrekend. Per saldo worden de hogere uitkeringslasten van de hersteloperatie dan bij individuele ondernemers neergelegd, terwijl de fout daar niet ligt. Dit vinden wij onterecht. Daarom zou hier voor een andere financieringswijze gekozen moeten worden.

In haar brief van 21 maart jl. gaf UWV aan in april te willen starten met het controleren en corrigeren van de uitkeringen. Voordat dit gaat gebeuren, moeten werkgevers en ketenpartners weten wat de effecten van de hersteloperatie op uitkering en uitvoering zijn. Dit is ook in het belang van de cliënten die het betreft. Daarnaast moeten inzichten van werkgevers en ketenpartners worden meegenomen bij de vaststelling van het beleid. Inmiddels is het al april weten zij nog niets. Wij roepen op om niet met de hersteloperatie te beginnen voordat er duidelijkheid is over het te volgen beleid. Ook zou er voor ketenpartners een pilot moeten worden gedaan met een aantal dossiers waarbij sprake is van (veel) keteneffecten, om zo te testen hoe het proces verloopt.

Duidelijk beleid voor start hersteloperatie essentieel

Duidelijk beleid voor de start van de hersteloperatie is om meerdere redenen essentieel. Het doel bij het corrigeren van de uitkeringen zou moeten zijn dat het in één keer goed gebeurt. Dit is allereerst van belang voor de cliënt, maar ook voor werkgevers en uitvoerders die anders moeten blijven corrigeren. In dat kader zijn we bezorgd over het eerst aanpassen van het dagloon en dan pas kijken naar het maatmanloon. Dit laatste is bepalend voor het arbeidsongeschiktheidspercentage en het recht op uitkering en zou als eerste op orde moeten zijn alvorens naar het dagloon gekeken wordt.

Daarnaast laten de eerste resultaten van de kwaliteitsmeting van UWV zien dat er nog te veel fouten worden gemaakt bij de vaststelling van de uitkering. En dan is nog de vraag of de volledige omvang van de gemaakte fouten wel in beeld is. Deze hersteloperatie is afgebakend op fouten in de dagloonberekening, terwijl uit de geopenbaarde stukken op te maken is dat er mogelijk ook andere typen fouten gemaakt zijn, bijvoorbeeld in de toerekening en herleving van uitkeringen. De kwaliteit van de uitvoering door UWV naar de toekomst toe moet eerst op orde zijn, voordat gemaakte fouten uit het verleden hersteld kunnen worden.

Ruimte blijven houden voor alle wettelijke taken

Met 43.000 is het aantal uitkeringen dat één voor één handmatig door UWV op eventuele fouten moet worden onderzocht enorm. En hier komt het herstel van de indexeringsfouten nog bij, net als de aanpassingen in het kader van loonloze tijdvakken. Alles bij elkaar is het dus een gigantische operatie die veel van UWV vraagt om dit allemaal te herstellen. Gegeven deze omvang ligt het voor de hand dat wordt gezocht naar de meest efficiënte manier om de hersteloperatie vorm te geven waarbij de keteneffecten voor cliënten beperkt blijven, bijvoorbeeld door te werken met vaste bedragen. Aan de voorkant blijft echter staan dat alle dossiers moeten worden geopend en nieuwe berekeningen moeten worden gemaakt om alleen al te bepalen wie daadwerkelijk gedupeerd zijn.

Ondertussen moeten de normale werkzaamheden van UWV gewoon doorlopen. Wij roepen op om ook de uitvoering van de andere wettelijke taken, zoals de uitvoering van de WW, voldoende te borgen. Het kan niet zo zijn dat belangrijke dienstverlening van het UWV in de knel komt door de wens om de herstelaanpak zo snel mogelijk ten einde te brengen. Belangrijk is ervoor te zorgen dat er naar de toekomst toe geen nieuwe, andere fouten en problemen ontstaan.

Goed onderzoek nu, voor minder fouten in de toekomst

Alle betrokken partijen hebben de wens om de kwaliteit van de uitvoering van de WIA te verbeteren. De roep om een ‘eenvoudiger’ stelsel is daarbij groot. De vraag is echter of de verschillende voorstellen voor vereenvoudiging de onderliggende problemen oplossen. Het stelsel kent immers sinds de invoering eind 2005 al deze mate van complexiteit en blijkbaar was dat tot 2020 geen probleem bij de uitvoering. De grote vraag is waarom dat sindsdien anders is. Het antwoord op die vraag moet boven tafel komen. De discussie over vereenvoudiging mag niet in de weg staan van goed onderzoek naar de onderliggende oorzaak van de gemaakte fouten, opdat deze in de toekomst kunnen worden voorkomen.